

ERGEN PS KOLOJ K SA LAMLIK DÜZEY N N YORDAYICILARI: ALGILANAN SOSYAL DESTEK VE OKUL BA LILI I¹

THE PREDICTORS of ADOLESCENT RESILIENCE: PERCEIVED SOCIAL SUPPORT AND SCHOOL ENGAGEMENT

Özden TURGUT²

Bahtiyar ERASLAN-ÇAPAN³

Ba vuru Tarihi: 01.05.2017 Kabul Tarihi: 12.11.2017 DOI:1021764/maeuefd.309934

Öz: Bu çal, man,n amac,, ergenlerde psikolojik sa laml,k düzeyinin yorday,c,lar,n,n incelenmesidir. Veriler, Afyonkarahisar il merkezinde bulunan liselerde ö renim görmekte olan 1022 lise ö rencisinden toplanm, t,r. Çal, man,n kat,l,mc,lar, 533âi k,z (% 52) ve 489âi erkek (% 48) olmak üzere 1022 lise ö rencisinden olu maktad,r. Çal, mada ergen psikolojik sa laml, ,n, ölçmek için Ergen Psikolojik Dayan,kl,l,k Ölçe i, sosyal destek alg,s,n, ölçmek için Alg,lanan Sosyal Destek Ölçe i, okul ba l,l, ,n, ölçmek için Okul Ba l,l, , Ölçe i ve Ki isel Bilgi Formu kullan,lm, t,r. Veriler korelasyon ve hiyerar ik regresyon analizi ile incelenmi tir. Bulgulara göre, alg,lanan sosyal destek ve okul ba l,l, ,n,n, ergenlerde psikolojik sa laml, ,n anlaml, yorday,c,lar, oldu u saptanm, t,r. Cinsiyet ve önemli ya am olay, ya aman,n ise ergenlerde psikolojik sa laml, ,n anlaml, yorday,c,s, olmad,klar, bulunmu tur. Bulgular alan yaz,n , , ,nda tart, ,lm, ve önerilerde bulunulmu tur.

Anahtar sözcükler: Psikolojik sa laml,k, ergenlik, alg,lanan sosyal destek, okul ba l,l, ,

Abstract: The aim of the current study is to investigate the predictors of adolescent resilience. Data was gathered from 1022 students who are attending the public high schools in Afyon city center. The participants of the study are 533 female (52 %) and 489 male (48 %) high school students. Participants have completed several instruments: Adolescent Resilience Scale, Perceived Social Support Scale, School Engagement Scale and a personal information form. Correlation and hierarchical regression analyses have been performed on the data. The findings have showed that perceived social support and school engagement are significant predictors of adolescent resilience. On the other hand, gender and experiencing a major life event have not been found to be significant predictors of adolescent resilience.

Keywords: Resilience, adolescence, perceived social support, school engagement

¹ Bu çal, ma birinci yazar,n ikinci yazar,n dan, manl, ,nda haz,rlad, , Yüksek Lisans tezinden üretilmi tir.

² Ar . Grv., Afyon Kocatepe Üniversitesi, E itim Fakültesi, E itim Bilimleri Bölümü, ozden5@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3620-8869

³ Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, E itim Fakültesi, E itim Bilimleri Bölümü, beraslan@anadolu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-5000-7321

Giriş

Ergenlik, bireyin birçok gelişim alanında zamanla, olarak önemli değişimleri yaşadığı, bir dönemdir. Birey, ergenlikte, fiziksel ve psikolojik değişimleri yaşarken, kendisinden, aynı anda ailesi ve arkadaşlarıyla değişimlerini düzenlemesi ve okulda beklenen görevleri yerine getirmesi beklenmektedir. Böylece kritik bir gelişim döneminde, bireyin psikolojik anlamda ne kadar sağlam olduğu ayrıca önem kazanmaktadır. Çünkü psikolojik sağlamlık, duygusal ve davranışsal problemler karşısında koruyucu bir rol oynamakta (Goldstein, Faulkner & Wekerle, 2013) ve üst düzeyde psikolojik sağlamlık olan bireyler, olumsuz yaşımlar söz konusu olduğunda daha düşük düzeyde depresyon, akademik problem ve anti-sosyal davranış sergilemektedir (Howell, 2011).

Psikolojik sağlamlık, olumsuz koşullara rağmen hayata devam edebilme ve gelişimi sürdürülebilirlik becerisi (Hollister-Wagner, Foshee & Jackson, 2001), bireyi olumsuz yaşam olaylarından koruyan dinamik bir psikolojik süreçtir (Rutter, 1987; Akt. Ng, Ang & Ho, 2012). Kesinlikle, psikolojik sağlamlık, ergenin, karşılaştığı zor koşullarda dayanıklı olma, pes etme yerine azimle mücadele etme, başarıyla sonuçlanmayan denemelerinden öğrenme, psikolojik anlamda dayanıklı olma durumunun anlaşılması, açısından önemli bir kavramdır. Masten ve Coatsworth (1998), çocuk ve ergenlerin, psikolojik anlamda sağlam örnekte sınıflandırmaları için, iki ölçütün olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu ölçütler, bireye yönelik belirgin bir tehdit ile tehlikeye uyum sağlanamayan ya da üst düzeyde gelişimin olmasıdır (Akt. Smokowski, Reynolds & Bezruczko, 1999). Dolayısıyla, bireyin psikolojik anlamda sağlam olup olmadığı, bireyin, kendisini zorlayan bir koşulla karşılaşması, karşılaşmaya kalması, ve kendisini zorlayan bu koşulla yeterli düzeyde başa çıkabilmesi ve hatta bu koşulu, kendi gelişimi için işlevsel hale getirebilmesiyle anlaşılmalıdır.

Psikolojik sağlamlık, kişisel özellikler ile çevresel koşulların karmaşık etkileşimlerinin bir sonucu olarak tanımlanabilir (Prince-Embury, 2010). Zimmerman'ın (2013) Psikolojik Sağlamlık Kuramı, bireyin karşılaştığı riskli durumlar karşısında psikolojik olarak rahatsızlanmamasını önleyen çevresel, sosyal ve bireysel faktörlere odaklanmaktadır. Bu olumlu çevresel, sosyal ve bireysel faktörler, destekleyici faktörler olarak isimlendirilmekte ve risk faktörlerinin aksi yönünde işlev görmektedir (Fergus & Zimmerman, 2005). Destekleyici faktörler, öz-yeterlilik ve öz-saygı gibi bireysel faktörler ve anne-baba desteği, gençlik

olumsuz ev ortamı, bir dereceye kadar telafi edebilmektedir (Larsen, 2010). Öğretmenlerden alınan destek de kritik önem taşımaktadır. Öğretmen desteği alınan öğrencilerin olumlu yöndeki bu değişimle bağlantılı olarak, depresif belirtilerinde azalma ve özsaygılarında yükselme görülmüştür (Reddy, Rhodes & Mulhall, 2003). Özetle, ergenlerin algıladıkları sosyal destek düzeyinin, psikolojik sorunları ile yakından ilişkili olduğu söylenebilmektedir.

Ergenlerin psikolojik sorunluk düzeyleri ile ilişkili olabilecek bir diğer değişken de okul başarılarıdır. Okul başarıları, öğrencilerin okulda, kişisel olarak kabul edilen, saygı duyulan, diğerleri tarafından desteklenen biri olarak hissetme derecesi olarak tanımlanmaktadır (Goodenow, 1993). Bu başarıları hissi, basitçe okul ortamındaki bireylerle ilişkisinin ötesinde, kuruma bağlı olma ve daha kapsayıcı anlamda toplumla bağlantılı olma hissini içermektedir (Pittman & Richmond, 2007; Akt. Chapman ve diğ. 2011). Araştırmalar, okula başarıları, okuldaki ortamın, öğrencilerin yeterlilik, özerklik ve ilişkili olma gereksinimlerini karşıladığını, algıladıkları gerçeği de belirtmektedir (Connell & Wellborn, 1991; Akt. Wang & Eccles, 2013). Okulda başarısızlık ya da okula bağlı hissetmemenin ergenlerde madde kötüye kullanımıyla ilişkili olduğu (Shek, 2006) ve ergenlerin algıladıkları okul performansıyla yaşam doyumu arasında olumlu yönde bir ilişki olduğu (Shek & Li, 2016) düşünüldüğünde, okul başarıları, psikolojik sorunlardan ne ölçüde yordayıcı olduğu, araştırılması gereken bir soru olarak görülmektedir.

Ergenlerin gelişim görevlerini başarıyla gerçekleştirmelerinin, sonraki gelişim dönemlerini sağlıklı geçirmelerini sağlayacağı ileri sürülmektedir (France, 2007). Ancak ergenlerin psikolojik sorunluk düzeyleri yeterli olmadığında, gelişim döneminin getirdiği yoğun talepleri sağlıklı bir şekilde karşılamakta zorlandıkları; akademik, sosyal, duygusal alanda sorunlar yaşadıkları belirtilmektedir (Simmons & Blyth, 2009; Silbereisen & Reitzle, 1991). Bu noktadan hareketle, ergenlerde psikolojik sorunluk üzerinde belirleyici etkisi olan değişkenlerin neler olduğu ve bu değişkenlerin yordayıcı güçlerinin incelenmesi gerektiği aklımıza gelmektedir. Bu çalışmada, ergenlerde psikolojik sorunluk, cinsiyet, önemli yaşam olayı, yaşam/yaşamama, alınan sosyal destek ve okul başarıları tarafından yordanma düzeyleri incelenecektir. Alanyazın incelendiğinde, ergenlerde psikolojik sorunluk, yordama gücünün araştırıldığı, çeşitli değişkenler yer alsa da, cinsiyet, önemli yaşam olayı, yaşam/yaşamama, alınan sosyal destek ve okul başarıları, değişkenlerinin bir arada değerlendirildiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla, yordayıcı düzeyleri

incelenecek olan de i kenlerin hem tek tek, hem birbirlerine k,yasla ne kadar yorday,c, güce sahip olduklar,n,n görülebilmesi beklenmektedir. Bu ara t,rma sonucunda elde edilen bulgulardan, ergenlerle çal, an psikolojik dan, manlar,n ve ö retmenlerin yararlanabilece i; psikolojik sa laml,k üzerinde etkisi olan de i kenlere daha duyarlı olmalar,n,n desteklenece i dü ünülmektedir.

Yöntem

Katılımcılar

Bu çal, ma, Afyonkarahisar il merkezinde Milli Eğitim Bakanl, ına ba l, liselerde öğrenim gören ergenlerle yapılm, t,r. Ara t,rma kapsam,nda, farklı lise türlerinde eğitim gören lise öğrencilerinden veri toplanm, t,r. Toplam 22 okulda eğitim gören 10300 öğrenci, ara t,rman,n evrenini oluşturmaktadır. Bu evrenden, tabakalı, örnekleme yöntemi ile ula şılan 1022 lise öğrencisi, ara t,rman,n çal, ma grubunu oluşturmaktadır. Çal, ma grubunda yer alan öğrencilerin 533ü kız, 489u erkektir. Katılımcı grubun 330u 9. s,n,f, 296s, 10. s,n,f, 190s, 11. s,n,f ve 206s, 12. s,n,f öğrencisidir.

Veri Toplama Araçları

Ara t,rmada veri toplama aracı olarak Ergen Psikolojik Dayanıklılık Ölçe i, Algılanan Sosyal Destek Ölçe i, Okul Başarı Ölçe i ve Kişisel Bilgi Formu kullanılm, t,r.

Ergen psikolojik dayanıklılık ölçe i (EPDÖ). Ölçek, ergenlerin psikolojik sağlamlık düzeylerini ölçmek için Bulut, Doğan ve Altunda (2012) tarafından geliştirilmiştir, 29 maddeden oluşmaktadır ve dörtlü likert derecelmeli puanlanmaktadır (1=Bana Hiç Uygun De ğil, 4= Bana Çok Uygun). Alt faktörden oluşan ölçe in alt faktörleri; aile deste ği, akran deste ği, okul deste ği, uyum, mücadele azmi ve empati boyutları, toplam varyansın % 56.99unu açıklamaktadır. Ölçekten yüksek puan alan bireyler, daha yüksek düzeyde psikolojik sağlamlığa sahip olarak değerlendirilmektedir. Ölçe in Cronbach Alfa değerleri, ölçe in tamamı için .87 , aile deste ği boyutu için .89 , akran deste ği boyutu için .84 , okul deste ği boyutu için .81 , uyum boyutu için .70 , mücadele azmi boyutu için .67 ve empati boyutu için ise .61 olarak hesaplanm, t,r. Bu çal, mada ölçe in toplam puanı üzerinden güvenilirlik yapılm, t,r. Bu çal, mada Ergen Psikolojik Dayanıklılık Ölçe i için iç tutarlılık katsayısı .85 olarak hesaplanm, t,r.

Algılanan sosyal destek ölçeği (ASDÖ-R). Ölçek, bireyin ailesinden, akraba, arkadaş ve öğretmeninden, kurum ve kuruluşlarla içinde yaşadığı toplumdan elde ettiği sosyal destek düzeyini belirlemek amacıyla Yıldırım (1997) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, aile desteği, arkadaş desteği ve öğretmen desteğidir olmak üzere 3 alt boyuttan ve 50 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, üçlü likert tipi puanlamaya, gerektirmektedir (1=Bana uygun değil, 3=Bana uygun). Yüksek puan alan bireyler, daha yüksek düzeyde sosyal destek algısına sahip olarak değerlendirilmektedir. Ölçeğin geçerliliği için yapılan faktör analizinde, ASDÖ-R'ye ilişkin KMO katsayısı .933 ve Bartlett Testi anlamlıdır. Benzer ölçekler geçerliliğini incelemek amacıyla Beck Depresyon Ölçeği (BDI) ile Gündelik Şikâyetler Ölçeği (GSÖ) kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ile Beck Depresyon Ölçeği arasında -.32 ve GSÖ arasında -.36 düzeyinde korelasyon bulunmuştur (Yıldırım, 2004). Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları, aile desteği için .88, arkadaş desteği için .83 ve öğretmen desteği için .93 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada, ölçeğin iç tutarlılığı, aile desteği boyutunda .89, arkadaş desteği boyutunda .86, öğretmen desteği boyutunda .93 olarak hesaplanmıştır.

Okul başarıya ölçeği. Ölçek, Arastaman (2006) tarafından öğrencilerin okula başarı düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, 27 madde ve 5 boyuttan oluşmakta ve beşli likert tipi puanlamaya, gerektirmektedir (1= Hiç katılmıyorum, 5= Pek çok katılıyorum). Bu çalışmada, öğrencilerin psikolojik sorunlarıyla ilişkili olabileceği öngörülen, öğrencinin içsel başarı, okul ortamı, başarıya ilişkin kişi ve öğretmen başarıya ilişkin kişi alt ölçekleri kullanılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları, öğrencinin içsel başarı için .826, okul ortamı başarıya ilişkin kişi için .785, öğretmen başarıya ilişkin kişi için .697 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada, ölçeğin iç tutarlılığı, öğrencinin içsel başarı boyutunda .89, okul ortamı-başarıya ilişkin kişi boyutunda .91, öğretmen-başarıya ilişkin kişi boyutunda .87 olarak bulunmuştur.

Kişisel bilgi formu. Öğrencilerin cinsiyet ve sınıfları ile önemli yaşam olayları, yaşam amaçları, ilişkisel bilgi elde etmek için hazırlanmıştır. Ergenlerin önemli bir yaşam olayı yaşadığı, anne ve babasından herhangi birinin hayatta olmaması, anne ve babasının boşanması, daha önce bir ehtirden başka bir ehtere göç etmesi, ciddi bir hastalığa geçirmesi, aile olarak ciddi ekonomik sıkıntı çekmeleri ölçütlerinden herhangi birini karşılamasına göre değerlendirilmiştir.

lem

Ara t,rmada kullan,lan veri toplama araçlar,, 2014-2015 ö retim y,l,n,n güz döneminde, kat,l,mc,lara tek oturumda uygulanm, t,r. Kat,l,mc,lara, uygulaman,n gönüllü oldu u vurgulanm, ve kat,l,mc,lardan izin al,nm, t,r. Kat,l,mc,lar,n veri toplama araçlar,n, cevaplamalar,, yakla ,k olarak 20 dakika sürmü tür.

Veri analizi

Ara t,rma kapsam,nda 1215 ö renciye ula ,lm, t,r. Ancak 63 ö rencinin formlar,, eksik doldurulmas, nedeniyle ve 130 veri de uç de er oldu u için de erlendirmeye al,nmam, , analizler 1022 ö renci ile gerçekleştirilmiştir. Ara t,rmada 1022 ö renci üzerinde, ara t,rman,n de i kenlerinin normal da ,lm gösterip göstermedi i incelenmiştir. Normal da ,lm,n de erlendirilmesinde çarp,kl,k, bas,kl,k katsay,lar,, dal yaprak ve histogram grafikleri incelenmiştir. Elde edilen verinin psikolojik sa laml,k için çarp,kl,k katsay,s,n,n - .25, bas,kl,k katsay,s,n,n -.44; aileden alg,lanan sosyal destek için çarp,kl,k katsay,s,n,n - 1.12, bas,kl,k katsay,s,n,n .32; arkada tan alg,lanan sosyal destek için çarp,kl,k katsay,s,n,n - 1.04, bas,kl,k katsay,s,n,n -.03; ö retmenden alg,lanan sosyal destek için çarp,kl,k katsay,s,n,n -.70, bas,kl,k katsay,s,n,n -.19 oldu u görülmü ve verinin normal da ,ld, , yönünde karara var,lm, t,r. Ergenlerin psikolojik sa laml,k puanlar,n,n, alg,lanan sosyal destek, okul ba l,l, ,, önemli ya am olaylar, ya ama ve cinsiyet de i kenleri taraf,ndan yordan,p yordanmad, ,n, incelemek amacıyla hiyerarşik regresyon (hierarchical regression) kullan,lm, t,r. Regresyon analizi için gerekli varsay,m,lar, teklik (singularity), de i kenler aras, ba ,nt, ve tolerance de erleri kontrol edilmiştir. Analize girecek olan de i kenler aras,nda hesaplanan Pearson Momentler Çarp,m, Korelasyon Katsay,s, sonucunda yüksek düzeyde ili ki olmad, ,; yordayan de i kenler aras,ndaki ba ,nt,n,n incelenmesi kapsamında tolerance de erlerinin .41 ile .99 aras,nda de i ti i görülmü tür. Tolerance de erinin s,f,ra yakla mamas, ya da .10'dan dü ük olmamas, gerekmektedir. Ba ,nt,n,n incelenmesinde VIF de eri de incelenmiştir. VIF de erlerinin 10'dan küçük olmas, gerekmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2001). Bu çal,mada gerçekleştirilen regresyon analizinin VIF de erlerinin 1.00 ile 2.43 aras,nda oldu u hesaplanm, ve elde edilen de erlerin regresyon analizi yapmaya uygun oldu u görülmü tür.

Bulgular

Ergenlerde cinsiyetin, önemli yaşam olaylar, yaşamayan, algılanan sosyal destek ve okul başarıları, ergenlerin psikolojik sağlamlık puanları önemli bir yordayıcı olup olmadıkça, saptamak için hiyerarşik regresyon analizi uygulanmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi yapılmadan önce, değişkenler arasındaki ilişki, Pearson Momentler Çarpım korelasyon tekniği ile incelenmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayıları, ve betimleyici istatistikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Değişkenler Arasındaki Pearson Momentler Çarpım, Korelasyon Katsayıları, ve Betimleyici İstatistikler

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1- Psikolojik sağlamlık	-								
2- Aile desteği ^a	.51**	-							
3- Arkadaş desteği ^a	.40**	.50**	-						
4- Öğretmen desteği ^a	.42**	.42**	.39**	-					
5- Öğrencinin içsel başarıları, ^b	.41**	.31**	.26**	.35**	-				
6- Okul ortamı, başarıları, ilişkili kişi ^b	.37**	.23**	.21**	.40**	.73**	-			
7- Öğretmen-başarıları, ilişkili kişi ^b	.40**	.34**	.27**	.56**	.52**	.57**	-		
8- Cinsiyet ^c	-.11**	-.16**	-.23**	-.15**	-.18**	-.10**	-.10**	-	
9- Önemli yaşam olayı ^d	.07*	.06*	.02	.02	.04	.03	.03	-.01	-
Aritmetik Ortalama	141.20	53.93	34.82	41.65	31.31	20.83	10.65	-	-
Standart Sapma	9.39	5.95	4.29	7.80	8.25	6.58	3.45	-	-

Not: * $p < .05$, ** $p < .01$, ^a = Sosyal destek alt boyutları, ^b = Okul başarıları, alt boyutları, ^c = 1; K,z, 2; Erkek, ^d = 1; önemli yaşam olayı, yaşamayan; 2, önemli yaşam olayı, yaşamayan

Tablo 1'de görüldüğü gibi, psikolojik sağlamlık ile aile desteği ($r = .51, p < .01$), arkadaş desteği ($r = .40, p < .01$) ve öğretmen desteği ($r = .42, p < .01$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde psikolojik sağlamlık ile içsel okul başarıları, ($r = .41, p < .01$), okul ortamı, başarıları, ilişkili kişi, ($r = .37, p < .01$) ve öğretmen başarıları, ilişkili kişi, ($r = .40, p < .01$) arasında da pozitif yönde anlamlı ilişkiler mevcuttur. Bununla beraber, değişkenler arasındaki ilişkiler .70'ten küçük olduğu için çoklu bağlantı olmadığı, anlaşılabilir ve hiyerarşik regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Tablo 2'de ise ergenlerin psikolojik sağlamlıkları, yordayıcıları, olarak; cinsiyet, önemli yaşam olaylar, yaşamayan, algılanan sosyal destek ve okul başarıları, ilişkili kişi hiyerarşik regresyon analizi sonuçlarına yer verilmiştir. Hiyerarşik regresyona değişkenler, aralarındaki ilişki değerlerine bakılarak büyükten küçüğe

do ru s,ralanarak girilmi tir. Ayr,ca de i kenleri olu turan alt boyutlar bir arada tutularak modele dahil edilmi tir.

Tablo 2

Psikolojik Sa lamla m, n Yordanmas,na li kin Hiyerar ik Regresyon Analizi Sonuçlar,

Model	De i kenler	B	SH _B	t	p	R ²	R ²	F	p	
1. Model	Aile deste i	.549	.05	.45	11.18	.001	.33	.32	164.40	.001
	Ö retmen deste i	.267	.03	.22	7.60	.001				
	Arkada deste i	.304	.07	.14	4.55	.001				
2. Model	Aile deste i	.494	.05	.31	10.28	.001	.37	.37	101.24	.001
	Ö retmen deste i	.147	.04	.12	3.78	.001				
	Arkada deste i	.268	.06	.12	4.13	.001				
	Ö rencinin içsel ba lı, ,	.160	.04	.14	3.74	.001				
	Ö retmen-ba lı,k ili kisi	.187	.07	.07	1.99	.04				
	Okul ortam,-ba lı,k ili kisi	.116	.05	.08	2.11	.03				
3. Model	Aile deste i	.495	.05	.31	10.31	.001	.38	.37	87.12	.001
	Ö retmen deste i	.149	.04	.12	3.84	.001				
	Arkada deste i	.281	.07	.13	4.29	.001				
	Ö rencinin içsel ba lı, ,	.168	.04	.15	3.88	.001				
	Ö retmen-ba lı,k ili kisi	.184	.09	.07	1.96	.05				
	Okul ortam,-ba lı,k ili kisi	.112	.05	.08	2.03	.04				
	Cinsiyet	.664	.49	.03	1.37	.17				
4. Model	Aile deste i	.492	.05	.31	10.23	.001	.38	.37	76.46	.001
	Ö retmen deste i	.150	.04	.12	3.86	.001				
	Arkada deste i	.282	.07	.13	4.30	.001				
	Ö rencinin içsel ba lı, ,	.166	.04	.15	3.86	.001				
	Ö retmen-ba lı,k ili kisi	.183	.09	.07	1.95	.05				
	Okul ortam,-ba lı,k ili kisi	.113	.05	.08	2.04	.04				
	Cinsiyet	.663	.48	.03	1.37	.17				
	Ö nemli ya am olay,	.585	.47	.03	1.25	.21				

Tablo 2’de görülen hiyerarşik regresyon analizinde, modele ilk olarak, algılanan sosyal destek girmektedir. Algılanan sosyal destek, psikolojik sağlamlık için %33’ünü açıklamaktadır ($R^2 = .33$, düzenlenmiş $R^2 = .32$). İkinci adımda, okul bağımlılık, modele dahil olmuştur. Okul bağımlılık, psikolojik sağlamlık için %4’ünü açıklamaktadır ($R^2 = .37$, $R^2 = .04$, düzeltilmiş $R^2 = .37$). Üçüncü adımda ise cinsiyet modele girmiştir ve modele anlamlı katkı sağlamada, görülmüştür ($R^2 = .37$, $R^2 = .00$, düzenlenmiş $R^2 = .37$). Son adımda, önemli yaşam olayları, yaşamla ilgili sorunlara modele dahil olmuştur; ancak bu değişkenin de psikolojik sağlamlıkta anlamlı etkilerde yordamadığı, anlamlandırmamıştır. Son modele göre aile desteğinin ($\beta = .31$, $p < .001$), öğretmen desteğinin ($\beta = .12$, $p < .001$), arkadaş desteğinin ($\beta = .13$, $p < .001$), okul içsel bağımlılık için ($\beta = .15$, $p < .001$), öğretmen bağımlılık için ($\beta = .07$, $p < .05$) ve okul ortamı bağımlılık için ($\beta = .08$, $p < .05$) psikolojik sağlamlıkta pozitif yönde anlamlı etkilerde yordadığı görülmektedir. Diğer taraftan, cinsiyetin ($\beta = .03$, $p > .05$) ve önemli yaşam olayları yaşamla ilgili sorunların ($\beta = .03$, $p > .05$) psikolojik sağlamlıkta anlamlı biçimde yordamadığı, anlamlandırmamıştır.

Tartışma

Bu çalışmada, ergenlerde cinsiyetin, önemli yaşam olayları yaşamla ilgili sorunların, algılanan sosyal desteğin ve okul bağımlılık için, ergenlerin psikolojik sağlamlık düzeyinin önemli bir yordayıcısı olup olmadığı incelenmiştir. Analiz sonucunda, algılanan sosyal destek ve okul bağımlılık, değişkenlerinin ergenlerde psikolojik sağlamlıkta anlamlı yordayıcılar olduğu görülmüştür. Aileden algılanan sosyal desteğin, öğretmenlerden algılanan sosyal desteğin, arkadaştan algılanan sosyal desteğin, okul içsel bağımlılık için, öğretmen bağımlılık için ve okul ortamı bağımlılık için psikolojik sağlamlıkta pozitif yönde anlamlı etkilerde yordadığı görülmüştür. Araştırmada cinsiyetin ve önemli yaşam olayları yaşamla ilgili sorunların ise psikolojik sağlamlıkta anlamlı yordayıcılar olmadığı görülmüştür.

Araştırma sonucunda, ergenlerin psikolojik sağlamlıkları, incelenen değişkenler arasında en çok, algıladıkları sosyal desteğin belirlediği görülmüştür. Bu sonuca göre, ergenlerin algıladıkları sosyal destek arttıkça psikolojik sağlamlık düzeylerinin de yükseldiği söylenebilir. Alanyazın incelendiğinde, bu bulgu ile tutarlı olan bulgular görülmektedir. Örneğin, Arastaman ve Balçın (2013) yaptıkları araştırmada sonucunda, aileden ve akranlardan algılanan desteğin, lise öğrencilerinin psikolojik sağlamlıkta önemli yordayıcıları olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ergenlerin psikolojik anlamda sağlamlık

olmaması, en yetersiz ve geri dönülemez sonucu, intihar, yapılan bir çalışmada (Sun & Hui, 2007), ergenlerin ailelerinden destek algılamadıkları, hayatlarına son verme risklerinin arttığını göstermektedir. Bir başka deyişle, ciddi derecede intihar düşüncesi olan ergenler, ebeveynlerini daha anlayışlı algılamakta ve gereksinimlerine cevap vermediklerini belirtmektedirler. Bu ergenler, ailelerinden destek almayı denememekte; ailelerinin gereksinimleri olduğu anda potansiyel bir destek sistemi olduğunu düşünmemektedirler. Ekolojik bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, ergenlerin birden fazla sosyal çevrede risk içeren durumla karşılaşmaları, onları sonraki gelişimsel dönemde daha fazla olumsuz psikolojik sonuçlara yönlendirmektedir (Stoddard ve diğeri, 2013). Bu durum dikkate alındığında, aileden, arkadaşlardan ve öğretmenlerden algılanan sosyal destek düzeyinin önemi ortaya çıkmaktadır. Kesinlikle, ergenlerin algıladıkları sosyal destek, diğer avantajlardan önce, ergenlerin hayatta kalması için ya da ağırlıklı bir önem taşımaktadır. Aileden, arkadaşlardan ve öğretmenlerden algılanan sosyal destek düzeyinin yüksek olması, psikolojik sağlamlık düzeyinin yüksek olmasıyla ilişkilendirilmektedir (Turan, 2014). Ergenler, kendilerine destek ve geribildirim sağladıkları davranış modelini oldukları için akranlarından büyük önem görmektedir (Coleman & Hendry, 1999). Ergenlerin akranlarından algıladıkları sosyal destek düzeyi gibi öğretmenlerden algıladıkları sosyal destek de kritik önem taşımaktadır. Öğretmen desteğinin arttığını algılayan öğrencilerin, bu değişimle bağlantılı olarak, depresif belirtilerinde azalma ve özsaygılarında yükselme görülmüştür (Reddy, Rhodes & Mulhall, 2003). Özetle, ergenlerin algıladıkları sosyal desteğin artmasıyla, psikolojik sağlamlık düzeylerinin yükselmesini sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın diğer bulgusu ise, okul başarıları, ergenlerde psikolojik sağlamlığın anlamlı bir yordayıcısı olduğu yönündedir. Bu bulgu, daha büyük çerçevede ele alındığında, ergenleri kendine bağlayan, onları kendilerini ait hissettikleri okulları ve o okulları meydana getiren unsurları (öğretmen, okul ortamı, vb.) niteliğinin önemini göstermektedir. Alan yazınında, öğretmenlerinden saygı gören ve öğretmenin mesleğinde yeterli olduğu algısına sahip olan öğrencilerin, okula ve öğretmenlerine bağlı hissettiği (Bempechat ve diğeri, 2013); okuldaki yetkinliklerinden saygı gördükleri ergenlerin okul kurallarına uyumlu davranışlar sergilemeye, aksine, saygı görmediği ergenlerin ise istenmeyen davranışlar sergilemeye başladığını belirtmektedir (Molinari, Speltini & Passini, 2013). İstenmeyen davranış sergileyen ergenlerin, öğretmenlerinden olumsuz geribildirim aldığı problem davranışları arttığını (Wentzel, 2002; Akt. Kavenagh, Freeman & Ainley, 2012) ve hatta kötü muamele gördükleri

hatırlanmaktadır (Ali, Ashraah & Al-Swalha, 2013), okul başarı düzeyinin, ergenin psikolojik sağlamlık düzeyi üzerindeki yordayıcı etkisi ortaya çıkmaktadır.

Bryk ve Driscoll (1988) göre, olumlu bir sosyal ortama sahip kurumlar, öğrencilerin devamsızlığı ve sorunlarıyla daha az uğraşmaktadır. Bryk ve diğerlerine (1993) göre, öğrenciler ile açık bir iletişim kurulan öğrenci-personel arasındaki ilişkilerin niteliğine özen gösterilen okullarda davranış bozukluğu ve saldırgan davranış oranı azalmaktadır (Akt. Phillips, Turner & Holt, 2014). Bu durum, lise öğrencilerinin okula bağlı olma düzeylerinin, sadece öğrencilerin kişisel niteliklerinden değil, devam ettikleri okul ve o okulu meydana getiren unsurların niteliklerinden de etkilendiğini göstermektedir. Özellikle, okulun, toplumun küçük bir örneği olduğu düşünüldüğünde, olumlu bir okul ortamının deneyimleyen öğrencilerin, okuldaki mezun olup toplumun yetkin bir üyesi olduklarında, toplumun psikolojik sağlamlığına katkı sunan birer bireyi olmaları, öngörmek mümkündür. Bu durumun aksine, okul başarısızlığı, azalan öğrencilerin işe akademik başarıya ulaşma amaçları, okulu bırakma olasılıklarını artmaktadır (Li & Lerner, 2011). Bu yönde olumsuz bir gidiş engel olabilecek en önemli aktörlerin başında öğretmenler gelmektedir. Ergenin öğretmenine/öğretmenlerine ne ölçüde bağlı hissettiği, psikolojik sağlamlığına açısından kritik önem taşımaktadır. Çünkü öğretmen-öğrenci ilişkileri, okuldaki öğrenenlerin en önemli katkıları, sunmaktadır (Jiang, Huebner & Siddall, 2013). Bu noktada, ergenin, kendisine adil davranıldığını algılaması, büyük önem taşımaktadır. Özellikle öğretmeninden adil muamele görmediği algısına sahip olan öğrencilerde öğrenme motivasyonu ve okul başarısızlığı azalmaktadır (Berti ve diğ., 2010; Akt. Molinari, Speltini & Passini, 2013).

Okuldaki psikolojik atmosfer söz konusu olduğunda, en önemli bileşen olan psikolojik ortamın da dikkate alınmalıdır. Okul başarısızlığını destekleyen, bir kurum olarak okula katkıda bulunan vazgeçilmez öğeler, okul psikolojik ortamıdır. Okul psikolojik ortamı, öğrencinin hayatında rol oynayan bazı unsurlar, deşifre edilirse de, okul iklimini olumlu etkileyen, öğrencilerin çeşitli yönlerden gelişimlerini sağlayan planlamalar ve yetkin psikolojik ortamın, öğrencilerin okula bağlılığını ve dolayısıyla psikolojik sağlamlık düzeylerini yükseltebilmektedir (Taylor & Karcher, 2009). Sonuç olarak, okulların destekleyici olması, ergenlerin kendilerini ifade etmelerine ve gelişimlerini destekleyici akademik, kültürel ve sosyal etkinliklere ortam hazırlaması, ergenlerin psikolojik sağlamlık düzeylerini yükseltebilecektir.

Bu çal, mada, ergenlerde psikolojik sa lamla, , yordama gücü ölçülen de i kenlerden biri de, cinsiyet de i kenin olmu tur. Ergenlerde psikolojik sa lamla,k düzeyinin, cinsiyete göre farklıla t, n, gösteren ara t,rma bulgular, olmakla birlikte (örn. Kurt-Ulucan, 2013; Oktan, 2008; Koç-Y,ld,r,m, 2014), bu çal, mada, cinsiyet de i keninin ergenlerde psikolojik sa lamla,k aç,s,ndan yorday,c, gücünün anlaml, olmad, , bulunmu tur. Bu sonuç, ergenlerde psikolojik sa lamla,k düzeyinin, cinsiyet temelinde daha detayl, ara t,rma desenleriyle çal, lmas, gerekti ini göstermektedir.

Ayr,ca, ergenlerde psikolojik sa lamla,k düzeyini yordama gücü incelenen di er bir de i ken de, önemli ya am olay, ya ay,p ya amama durumudur. Ergenlerin önemli bir ya am olay, ya ad, ,, anne ve babas,ndan her hangi birinin hayatta olmamas,, anne ve babas,n,n bo anm, olmas,, daha önce bir ehirden ba ka bir ehre göç etmesi, ciddi bir hastal,k geçirmesi, aile olarak ciddi ekonomik s,k,nt, çekilmesi ölçütlerinden herhangi birini kar ,lamas,na göre de erlendirilmi tir. Bu çal, ma, önemli ya am olay, ya ay,p ya amama durumunun, ergen psikolojik sa lamla, n, anlaml, düzeyde yordam,yor oldu unu göstermi tir. Bu noktadan hareketle, daha sonra yap,lacak çal, malarda, belli bir önemli ya am olay, (örn. anne-baba kayb,, ciddi bir hastal,k geçirme) özelinde ergen psikolojik sa lamla,k düzeyinin daha derinlemesine incelenmesinin faydal, olabilece i dü ünülmektedir.

Bu çal, man,n baz, s,n,r,l,l,klar, mevcuttur. S,n,r,l,l,klardan birincisi, öz-bildirime dayal, ölçümün yap,lm, olmas,d,r. Bu seçim, ö rencilerin, kendilerini en iyi tan,yan ki iler olduklar,n, varsaymaktan kaynaklanm, t,r. Çal, man,n ikinci s,n,r,l,l, ,, ergenlerin önemli ya am olay, ya ay,p ya amama durumunun ölçülmesinin, ki sel bilgi formundaki maddelerle s,n,r,land,r,lm, olmas,d,r.

Sonuçlar çerçevesinde, okul ba l,l, n,n ergen psikolojik sa lamla,k düzeyinin anlaml, bir yorday,c,s, olmas,ndan hareketle, genel olarak okuldaki bütün ö rencilerin okul ba l,l, n, güçlendirecek sosyal, kültürel etkinlikler periyodik olarak gerçekleştirilebilir. Rehberlik ara t,rma merkezlerinin, ergenlerin psikolojik sa lamla,k düzeyi ve bunu yordayan di er de i kenlerle ba lant,l, akademik bilgileri ve ara t,rma sonuçlar,n, güncel olarak takip etmesi ve çal, malar,n, buna göre organize etmesi önerilebilir. Sosyal destek alg,s,n,n, ergenlerde psikolojik sa lamla, n önemli bir yorday,c,s, olmas,ndan hareketle, ergen-aile, ergen-akran, ergen-ö retmen aras, çat, malar, yönetme ba lam,nda hem ergenlere hem de çevresindekilere ileti im becerilerini geli tirme amaçl, e itimler planlanabilir. Bu konuyla ilgili, ergenlerde

sosyal destek alg,s, ve okul ba l,l, ,n,n psikolojik sa laml, a etkisi nitel yöntemlerle çal, ,labilir.

Kaynaklar

- Ali, T. M., Ashraah, M. M. & Al-Swalha, A. S. M. (2013). The degree of adolescentsø perception towards types of abuse they received from their teachers and its relation to their self-concept, *International Journal of Academic Research*, 5(1), 28-32.
- Arastaman, G. (2006). *Ankara ili lise birinci s,n,f ö rencilerinin okula ba l,l,k durumlar,na ili kin ö renci, ö retmen ve yöneticilerin görü leri*. Yay,nlanmam, yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü.
- Arastaman, G. & Balc,, A. (2013). Investigation of high school studentsø resiliency perception in terms of some variables, *Educational Sciences: Theory & Practice*, 13(2) , 922-928.
- Arslan, G. (2016). Psychological maltreatment, emotional and behavioral problems in adolescents: The mediating role of resilience and self-esteem, *Child Abuse & Neglect*, 52, 200-209.
- Bempechat, J., Ronfard, S., Mirny, A., Li, J. & Holloway, S. D. (2013). öShe always gives grades lower than one deserves.ö A qualitative study of Russian adolescentsø perceptions of fairness in the classroom, *Journal of Ethnographic & Qualitative Research*, 7, 169-187.
- Bronfenbrenner, U. (1986). Ecology of the family as a context for human development: Research perspectives, *Developmental Psychology*, 22(6), 723-742.
- Bulut, S., Do an, U. & Altunda , Y. (2012). Ergen psikolojik dayan,kl,l,k ölçe i (EPDÖ): Geçerlik ve güvenirlik çal, mas,, *International Counseling and Education Conference (ICEC 2012)*, May, 3-5, 2012, stanbul, Turkey.
- Chapman, R. L., Buckley, L., Sheehan, M. C., Shochet, I. M. & Romaniuk, M. (2011). The impact of school connectedness on violent behavior, transport risk-taking behavior, and associated injuries in adolescence, *Journal of School Psychology*, 49, 399-410.
- Coleman, J. C. & Hendry, L. B. (1999). *The nature of adolescence*. 3rd ed. Routledge.
- France, A. (2007). *Understanding youth in late modernity*. Open University Press. McGraw-Hill Education.

- Goldstein, A. L., Faulkner, B. & Wekerle, C. (2013). The relationship among internal resilience, smoking, alcohol use, and depression symptoms in emerging adults transitioning out of child welfare, *Child Abuse & Neglect*, 37(1), 22-32.
- Hollister-Wagner, G. H., Foshee, V. A. & Jackson, C. (2001). Adolescent aggression: Models of resiliency, *Journal of Applied Social Psychology*, 31(3), 445-466.
- Howell, K. H. (2011). Resilience and psychopathology in children exposed to family violence, *Aggression and Violent Behavior*, 16, 562-569.
- Hsieh, H. F., Zimmerman, M. A., Bauermeister, J. A., Caldwell, C. H., Xue, Y., Wang, Z. & Hou, Y. (2016). Cumulative risks and promotive factors for Chinese adolescent problem behaviors, *Journal of Applied Developmental Psychology*, 43, 71-82.
- Jaffe, M. L. (1998). *Adolescence*. John Wiley & Sons, Inc.
- Jiang, X., Huebner, E. S. & Siddall, J. (2013). A short-term longitudinal study of differential sources of school-related social support and adolescents' school satisfaction, *Social Indicators Research*, 114, 1073-1086.
- Kavenagh, M., Freeman, E. & Ainley, M. (2012). Differences between adolescent boys' and teachers' perceptions of the student-teacher relationship, *The Australian Educational and Developmental Psychologist*, 29(1), 1-16.
- Koç-Yıldırım, P. (2014). *Ergenlerde psikolojik dayanıklılık ile benlik kurgusu arasındaki ili kinin incelenmesi*. Yayınlanmam, yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü.
- Kurt-Ulucan, T. (2013). *Ebeveynleri bo anm, ergenlerin yılmazlık, benlik saygısı, ba a çkma ve psikolojik belirtiler arasındaki ili kinin incelenmesi: Yılmazlık, n aracı, rolü*. Yayınlanmam, yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü.
- Larsen, J. L. (2010). *Resilience building prevention programs*. Encyclopedia of Cross-Cultural School Psychology içinde; Ed. : C.S. Clauss-Ehlers. DOI 10.1007/978-0-387-71799-9, Springer Science+Business Media LLC.
- Li, Y. & Lerner, R. M. (2011). Trajectories of school engagement during adolescence: Implications for grades, depression, delinquency, and substance use, *Developmental Psychology*, 47(1), 233-247.
- Molinari, L., Speltini, G. & Passini, S. (2013). Do perceptions of being treated fairly increase students' outcomes? Teacher-student interactions and classroom justice in Italian adolescents, *Educational Research and Evaluation*, 19(1), 58-76.
- Ng, R., Ang, R. P. & Ho, M. R. (2012). Coping with anxiety, depression, anger and aggression, *Child Youth Care Forum*, 41(6), 529-546.

- Oktan, V. (2008). *Üniversite s,nav,na haz,rlanan ergenlerin psikolojik sa laml,klar,n,n çe itli de i kenlere göre incelenmesi*. Yay,nlanmam, yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Phillips, M. D., Turner, M. G. & Holt, T. J. (2014). Exploring resiliency within schools: An investigation of the effects of protective factors, *Youth & Society*, 46(1), 89-111.
- Prince-Embury, S. (2010). Introduction to the special issue: Assessing Resiliency in children and adolescents, *Journal of Psychoeducational Assessment*, 28(4), 287-290.
- Procidano, M. E. & Smith, W. W. (1997). *Assessing perceived social support: The importance of context*. öSourcebook of Social Support and Personalityö içindeö, ss. 93-106; ed. G.R. Pierce, B. Lakey, I.G. Sarason ve B. R. Sarason. Springer Science+Business Media, LLC. New York.
- Reddy, R., Rhodes, J. E. & Mulhall, P. (2003). The influence of teacher support on student adjustment in the middle school years: A latent growth curve study, *Development and Psychopathology*, 15, 119-138.
- Repetto, P. B., Zimmerman, M. A. & Caldwell, C. H. (2004). A longitudinal study of the relationship between depressive symptoms and alcohol use in a sample of inner-city black youth, *Journal of Studies on Alcohol*, 65(2), 169-178.
- Shek, D. T. (2006). Construction of a positive youth development program in Hong Kong, *International Journal of Adolescent Medicine and Health*, 18(3), 299-302.
- Shek, D. T. L. & Li, X. (2016). Perceived school performance, life satisfaction, and hopelessness: A 4-year longitudinal study of adolescents in Hong Kong, *Social Indicators Research*, 126 (2), 921-934.
- Silbereisen, R. K. & Reitzle, M. (1991). *On the constructive role of problem behavior in adolescence: Further evidence on alcohol use*. öSelf-regulatory behavior and risk taking: Causes and consequencesö içinde; ss. 199-219; ed.: Lewis P. Lipsitt ve Leonard L. Mitnick. Ablex Publishing Corporation.
- Simmons, R. G. & Blyth, D. A. (2009). *Moving into adolescence: The impact of pubertal change and school context*. Transaction Publishers.
- Smokowski, P. R., Reynolds, A. J. & Bezruczko, N. (1999). Resilience and protective factors in adolescence: An autobiographical perspective from disadvantaged youth, *Journal of School Psychology*, 37(4), 425-448.
- Stoddard, S. A., Whiteside, L., Zimmerman, M. A., Cunningham, R. M., Chermack, S. T. & Walton, M. A. (2013). The relationship between cumulative risk and promotive factors and violent behavior among urban adolescents, *American Journal of Community Psychology*, 51(1-2), 57-65.

- Sun, R. C. F. & Hui, E. K. P. (2007). Building social support for adolescents with suicidal ideation: Implications for school guidance and counselling, *British Journal of Guidance & Counselling*, 35(3), 299-316.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Taylor, E. R. & Karcher, M. (2009). Cultural and developmental variations in the resiliences promoted by school counselors, *Journal of Professional Counseling: Practice, Theory, and Research*, 37(2), 66-87.
- Turan, A. (2014). *Ergenlerde çocukluk örselenme ya ant,lar, ve y,lmazlık düzeyinin alg,lanan sosyal destek aç,s,ndan incelenmesi*. Yay,nlanmam, yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü.
- Tusaie-Mumford, K. (2001). *Psychosocial resilience in rural adolescents: Optimism, perceived social support and gender differences*. Yay,nlanmam, doktora tezi, University of Pittsburgh.
- Wang, M. & Eccles, J. S. (2013). School context, achievement motivation, and academic engagement: A longitudinal study of school engagement using a multidimensional perspective, *Learning and Instruction*, 28, 12-23.
- Y,ld,r,m, . (1997). Alg,lanan sosyal destek ölçe inin geli tirilmesi, güvenilirli i ve geçerli i, *Hacettepe Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi*, 13, 81-87.
- Y,ld,r,m, . (2004). Alg,lanan sosyal destek ölçe inin revizyonu, *E itim Ara tırmalar,, 17*, 221-236.
- Zimmerman, M. A. (2013). Resiliency theory: A strengths-based approach to research and practice for adolescent health, *Health Education & Behavior*, 40(4) 381-383.

Extended Abstract

Introduction

Adolescence is a period in which major changes synchronously take place. The individual has to coordinate the relationships with the environment while he/she is experiencing dizzying differentiations. It is more important how much the individual is strong in such a critical period. The positive psychology approach is the major perspective that focuses on the strengths of the individual. Resilience is the concept of the positive psychology approach. There are two criteria for the classification of the adolescents as resilient (Masten & Coatsworth, 1998, as cited in Smokowski, Reynolds & Bezruczko, 1999): The first is the existence of a threat directed towards the individual. The second is the existence of the adaptation and even the improvement of the individual. The majority of the adolescents complete the way to adulthood without a significant psychological disorder (Hauser & Bowlds, 1990); but the adolescents who develop in environments where deprivation, aggression, emotional exploitation take place have a significantly inflated risk of experiencing serious emotional and behavioral problems (Compas, 1987, as cited in Jaffe, 1998). On the other hand, certain adolescents that have serious resources of stress such as experiencing disagreement between their parents or psychological disorder in their family are realized as considerably adapted (Jessor, 1993, as cited in Jaffe, 1998). The efforts to explain this phenomenon ensured the emergence of the concept "resilience".

Resilience is the ability to continue his/her life and maintain improvement (Hollister-Wagner, Foshee & Jackson, 2001). Resilience is a dynamic psychological progression that protects the individual from negative life events (Rutter, 1987; as cited in Ng, Ang & Ho, 2012). It is concluded by the researches that resilience is the result of the complex interactions of the personal factors and environmental conditions (Prince-Embury, 2010). The theory of Zimmerman (2013) focuses the positive environmental, social and personal variables that inhibit the risky situations not to turn into psychological disorders. These positive variables

are supportive factors. Fergus and Zimmerman (2005; as cited in Zimmerman, 2013) have defined two kinds of supportive factors. Those factors are assets and resources. Assets are the positive factors such as self-efficacy and self-esteem. Resources are the factors outside the individual that give the chance to learn and practice certain abilities such as parent support, peer support, youth programmes.

It is predicted that there should be more detailed knowledge about the variables that are related to the resilience of adolescents. It is also predicted that how the adolescent appreciates the situations he/she has faced, his/her coping degree and the perception about the social support he/she has taken from family, friends and teachers determine how much he/she is resilient. Because adolescence is a period in which rapid changes take place, the individual can become vulnerable in this period. Though there is no negative progress for the individual, the adolescent may frequently feel vulnerable in this period. In such a sensitive period, negative life events may additionally knock out the adolescent. The recent events that cause stress predict psychological disorders (Cowen, 1990); the frequency of the negative events is related to depression and dropping of academic achievement (Garmezzy, Mastren & Tellegen, 1984, as cited in Tusaie-Mumford, 2001).

One of the variables that may affect the resilience of adolescents is the perception of social support from their families, friends and teachers. Perceived social support is the perception of the individual that he/she is accepted and the sense that he/she is accepted (Sarason, Pierce & Sarason, 1990; cited in Procidano & Smith, 1997). Another possible variable that may be related to the resilience of adolescents is school engagement. Adolescents feel more engaged towards the school when they feel that the school is meeting their needs. School engagement is the degree of feeling personally accepted, respected and supported by others in the school (Goodenow, 1993) and school engagement means being connected to the school as an institution (Pittman & Richmond, 2007, as cited in Chapman et al., 2011). In the light of this theoretical knowledge, the aim of the current study is to investigate the predictive roles of certain variables on adolescent resilience.

Method

Participants. A total of 1022, 533 female (52%) and 489 male (48%) students have participated in the study. 330 students of the participants have been at 9th class, 296 students of the participants have been at 10th class, 190 students of the participants have been at 11th class and 206 students of the participants have been at 12th class.

Measures. The data of the study has been gathered by four instruments: The Adolescent Resilience Scale, Perceived Social Support Scale, The School Engagement Scale and a personal information form. Correlation and hierarchical regression analyses have been performed on the data.

Results

In order to examine the predictive power of gender, experiencing major life events, perceived social support and school engagement on resilience, hierarchical regression analysis has been carried out. According to the hierarchical regression analysis, perceived social support has been found as the most important predictor of adolescent resilience. According to the regression analysis results, 33% of the total variance has been explained by perceived social support and 4% of the total variance has been explained by school engagement. On the other hand, gender and experiencing major life events have not been found to be significant predictors of adolescent resilience.

Discussion and Conclusion

The purpose of the study has been to determine the predictors of adolescent resilience. The data has been analyzed using hierarchical regression analysis. Before beginning the analysis, the assumptions of regression analysis have been controlled. In order to make sure that singularity is not violated, correlation coefficients between the variables have been calculated and it is determined that there are not high correlations. As a result of the hierarchical regression, it has been found that perceived social support has a high predictive role on adolescent resilience. The findings also show that school engagement is another significant predictor of adolescent resilience. In the literature review, it has also been seen that, perceived support from the family and peers is one of the most important predictors of adolescents' resilience. One of the most destructive and irreversible results of adolescents' lack of resilience is suicide. It has been shown that when the adolescents do not perceive support from their families, the risk of suicide attempt is rising. Those adolescents who do not feel support from family stop even trying search for support. When examined by an ecological perspective, it is known that being face to face with risky situations in more than one environment, the importance of perceived support from family, peers and teachers emerges. On the other hand, the students that perceive more support from the teachers feel less depressive and more self-confident. The students who perceive that their teachers are competent and also the students who feel that they are respected by their teachers follow the

rules of the school more adequately; and their unwanted behaviors decrease. On the other hand, the students who feel that they are not respected by the teachers follow the rules of the school less. The perception of the students is not only confined to the qualities of the individual teacher. It is also related with the perception of the institutional image of the school.

There are several limitations of this study. One of those limitations is the self-report measurement of the study. This choice has been based on the assumption that the students are the most adequate people that know the characteristics of themselves. The second limitation is the measurement of whether the students have experienced a major life event has been limited to the items of the personal information form.

For this reason, under the light of these findings, it can be suggested that social and cultural activities that would strengthen the level of engagement of the students can be run periodically. Also, based on the finding that perceived social support is an important predictor of adolescent resilience, education programs that aim strengthening the communication skills between the individual adolescent and the other individuals of the society can be planned.